МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА»

Мова навчання – ***українська***

Шифр та найменування галузі знань ***D «Бізнес, адміністрування та право»***

Код та найменування спеціальності ***D7 «Торгівля»***

Освітньо-наукова програма ***Підприємництво та торгівля***

Ступінь вищої освіти ***доктор філософії***

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності ***D7 «Торгівля»***
від 31.08.2026 року протокол №1

Реєстраційний номер у відділі аспірантури та докторантури

22-D7-2026A

1. Загальна інформація

Кафедра: Бізнесу і торгівлі

Викладач: **Басюркіна Наталія Йосипівна,** завідувач кафедри бізнесу і торгівлі, доктор економічних наук, професор

Контакти:
nataliiabasiurkina@gmail.com
0987269600

Профайл

Освітній компонент викладається на *2* курсі у *2* семестрі
Кількість: кредитів - 6, годин – 180

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	90	40	50
заочна	36	14	22
Самостійна робота, годин	Денна -90	Заочна – 144	

Розклад занять

2. Анотація освітнього компоненту

Нині, коли конкуренція на світовому ринку загострється найшвидшими темпами на тлі постійного зростання вимог споживачів, перед підприємницьки структурами постає завдання адаптації до трансформаційних перетворень економіки, перманентного підвищення конкурентоспроможності та утримання лідерських позицій. Особливо це актуально для підприємницьких структур України, які діють в умовах перетину східного і західного ринків, зростання внутрішньої конкуренції у зв'язку з підписанням угоди з ЄС та загострення кризових явищ в економіці. Для розв'язання цієї проблеми підприємницькі структури повинні мати довгострокові стратегії розвитку на основі впровадження інновацій та інвестицій у свою діяльність. Об`єктом вивчення дисципліни «Інноваційний розвиток підприємництва» є економічні відносини та процеси інноваційного розвитку економічних суб'єктів у підприємницьких структур АПК, готельно-ресторанного і туристичного бізнесу, громадського харчування, торгівлі та біржових структур в період трансформацій. Предметом вивчення дисципліни є господарські рішення стосовно інноваційного розвитку підприємницьких структур. «Інноваційний розвиток підприємництва» є синтетичною дисципліною, її вивчення базується на концепціях і поняттях теорії управління, фінансового менеджменту, організаційної поведінки, системного аналізу тощо. Вона передбачає ґрунтовне багатовекторне вивчення майбутніми фахівцями теоретичної та методологічної бази даного напрямку діяльності.

3. Мета освітнього компоненту

Метою дисципліни Метою вивчення дисципліни «Інноваційний розвиток підприємництва» є формування у студентів знань та вмінь з забезпечення інноваційного розвитку економічних систем, оцінювання їх інноваційного потенціалу, інноваційної привабливості та інноваційної ситуації, обґрунтування та реалізація ефективних управлінських рішень з розвитку економіки на інноваційних засадах.

Основним завданням є вивчення дисципліни «Інноваційний розвиток підприємництва» зводяться до: вивчення основних концепцій, понять, методів і підходів, які використовуються у світовій практиці під час аналізу інноваційних рішень; з'ясування найважливіших проблем, пов'язаних з реалізацією інноваційних проєктів на національному, регіональному, галузевому та місцевому рівнях; оволодіння методами і процедурами оцінювання інноваційних підприємницьких проєктів, їх порівняння і обґрунтування;

формування здатності приймати управлінські рішення стосовно уникнення ризиків в процесі обґрунтування інноваційних підприємницьких проєктів.

Згідно з вимогами освітньої програми в результаті вивчення дисципліни «Інноваційний розвиток підприємництва» здобувач освіти повинен:

знати:

- сучасні організаційні форми здійснення інноваційної діяльності, її основні етапи та принципи ефективної взаємодії учасників;
- методичні положення та інструментарій оцінювання інноваційного розвитку національних економік;
- світовий досвід державної підтримки інновацій, методи та моделі їх державного регулювання;
- стратегії виходу підприємницьких структур з кризового стану на основі впровадження інновацій;
- інструментарій залучення інвестицій в інновації та методичні засади оцінювання результативності інвестування;
- пріорітети формування ринку наукових розробок та інноваційних ідей в Україні;

уміти:

- обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку з урахуванням потреб та особливостей національної економіки;
- збирати і систематизувати маркетингову інформацію для відбору цільових ринків, вимірювання і прогнозування попиту, позиціонування інноваційного товару;
- оцінювати стан, динаміку, ефективність використання інноваційного потенціалу підприємницьких структур та обґрунтовувати пріоритетні напрямки його нарощування;
- розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення щодо забезпечення ефективності інноваційного розвитку підприємницьких структур;
- ідентифікувати та оцінювати ризики інноваційної діяльності, а також контролювати їх рівень.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Методологія наукових досліджень» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво та торгівля, та освітньо-науковій програмі "Підприємництво та торгівля" підготовки докторів філософії.

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв’язувати комплексні проблеми у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійних практик, застосовувати новітні методології наукової, педагогічної, професійної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК01 Здатність розв’язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК02 Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04 Здатність до міжособистістної взаємодії

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК02 Здатність продукувати, обґрунтувати нові ідеї, гіпотези і моделі, та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК04 Здатність усно та/або письмово презентувати,обговорювати, опробовувати, результати досліджень, розробок, проектів українською та іноземною мовами.

СК 07*. Здатність ініціювати, організовувати та керувати інноваційними освітніми проектами, зокрема проектами академічного підприємництва.

СК 08 Здатність забезпечувати підготовку бізнес – проєктів, координувати підготовку проектних пропозицій щодо фінансування та реєстрації наукових розробок.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності

РН04. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні, комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямах

РН06. Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності.

РН07. Аналізувати та оцінювати стан, тенденції розвитку підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, застосовувати сучасні методології, методи та інструменти для вирішення актуальних проблем у професійній практиці.

РН11. Вільно презентувати, обговорювати державною та іноземними мовами результати досліджень, наукові та/або прикладні проблеми підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, оприлюднювати їх у наукових публікаціях провідних міжнародних видань або впроваджувати у практичну діяльність

РН12. Організовувати і здійснювати освітній процес у закладах освіти, розробляти і впроваджувати спеціальні освітні компоненти зі сфери підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи інноваційного розвитку			
1	Інновації та циклічність економічного розвитку	4	1
2	Сутність і моніторинг науково-технічного прогресу (НТП)	4	1
3	Еволюція та сучасні тенденції розвитку інновацій	4	1
4	Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів	2	1
Змістовний модуль 2. Система управління інноваційним розвитком підприємництва			
5	Особливості створення інновацій і формування попиту на них	2	1
6	Державне регулювання інноваційної діяльності	2	
7	Інноваційна політика підприємницьких структур	2	1
8	Система управління інноваціями у підприємництві	2	1
Змістовний модуль 3. Стратегії та моделі інноваційного розвитку підприємництва			
9	Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку підприємництва	2	1
10	Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємництва	2	1
11	Фінансування інноваційних процесів у підприємництві	2	1
12	Оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства	2	1
13	Оновлення техніко-технологічної бази підприємницької структури та продукції	2	1
Змістовний модуль 4: Система забезпечення інноваційного розвитку підприємництва			
14	Маркетинг інновацій у підприємництві	2	1
15	Інноваційний потенціал підприємницької структури	2	1
16	Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємництва	2	1

17	Ризики інноваційного розвитку підприємницьких структур та управління ними	2	
Разом за ОК:		**40**	**14**

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної/лабораторної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Інновації та циклічність економічного розвитку	4	2
2	Сутність і моніторинг науково-технічного прогресу (НТП)	4	2
3	Еволюція та сучасні тенденції розвитку інновацій	4	2
4	Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів	4	2
5	Особливості створення інновацій і формування попиту на них	4	2
6	Державне регулювання інноваційної діяльності	4	1
7	Інноваційна політика підприємницьких структур	4	1
8	Система управління інноваціями у підприємництві	4	1
9	Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку підприємництва	2	1
10	Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємництва	2	1
11	Фінансування інноваційних процесів у підприємництві	2	1
12	Оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства	2	1
13	Оновлення техніко-технологічної бази підприємницької структури та продукції	2	1
14	Маркетинг інновацій у підприємництві	2	1
15	Інноваційний потенціал підприємницької структури	2	1
16	Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємництва	2	1
17	Ризики інноваційного розвитку підприємницьких структур та управління ними	2	1
Всього за ОК:		**50**	**22**

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	*Тема:* Інновації та циклічність економічного розвитку Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	6	9
2	*Тема:* Сутність і моніторинг науково-технічного прогресу (НТП) Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	6	9
3	*Тема:* Еволюція та сучасні тенденції розвитку інновацій Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	6	9
4	*Тема:* Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	6	9
5	*Тема:* Особливості створення інновацій і формування попиту на них Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	6	9
6	*Тема:* Державне регулювання інноваційної діяльностіОпрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	6	9
7	*Тема:* Інноваційна політика підприємницьких структур Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	6	9
8	*Тема:* Система управління інноваціями у підприємництві	6	8

	Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.		
9	*Тема:* Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку підприємництва Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	6	8
10	*Тема:* Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємництва Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	6	8
11	*Тема:* Фінансування інноваційних процесів у підприємництві Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	6	8
12	*Тема:* Оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	4	8
13	*Тема:* Оновлення техніко-техноло гічної бази підприємницької структури та продукції Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	4	8
14	*Тема:* Маркетинг інновацій у підприємництві Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	4	9
15	*Тема:* Інноваційний потенціал підприємницької структури Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	4	8
16	*Тема:* Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємництва Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	4	8
17	*Тема:* Ризики інноваційного розвитку підприємницьких структур та управління ними Опрацювати теоретичний матеріал і дати письмові відповіді на запитання Розв'яжіть завдання.	4	8
Всього за ОК:		**90**	**144**

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- тестування знань здобувачів за темами;
- виконання і захист практичних робіт;
- усне опитування.
- підготовка доповідей,повідомлень.

Підсумковий контроль – ***диференційний залік.***

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1: Теоретичні основи інноваційного розвитку		

Лекційний курс *	0	0
Практичні роботи*	10	10
Самостійна робота*	5	5
Доповіді	10	10
Всього за змістовний модуль 1	**25,0**	**25,0**
Змістовний модуль 2: Система управління інноваційним розвитком підприємництва		
Лекційний курс *	0	0
Практичні роботи*	10	10
Самостійна робота*	5	5
Доповіді	10	10
Всього за змістовний модуль 2	**25,0**	**25,0**
Змістовний модуль 3: Стратегії та моделі інноваційного розвитку підприємництва		
Лекційний курс *	0	0
Практичні роботи*	10	10
Самостійна робота*	5	5
Доповіді	10	10
Всього за змістовний модуль 3	**25,0**	**25,0**
Змістовний модуль 4: Система забезпечення інноваційного розвитку підприємництва		
Лекційний курс *	0	0
Практичні роботи*	10	10
Самостійна робота*	5	5
Доповіді	10	10
Всього за змістовний модуль 3	**25,0**	**25,0**
Всього	**100,0**	**100,0**

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в Одеському національному технологічному університеті.

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів
Практичні роботи (оцінювання однієї роботи)

4,5 - 5 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
4,0 - 4,4 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
3,5 – 3,9 балів	Практична відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2,1 – 3,4 балів	Практична відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-2 балів	Практична не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (за один модуль згідно відсотку виконання)

9,0-10,0	*90 - 100 %*	відмінно
8,0 -8,9	*74 – 89%*	дуже добре
7,0 – 7,9	*60 – 73%*	добре
5,0 – 6,9	*35 – 59 %*	достатньо
0 – 4,9	*0-35 %*	незадовільно

Підготовка доповідей з презентаціями (оцінка за одну доповідь, планується 3 доповіді на один модуль)

4,1-5,0	Доповідь підготовлена на актуальну тематику, має якісну презентацію та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді на поставлені запитання	відмінно
3,1 -4,0	Доповідь підготовлена, має презентацію, при відповіді на питання допущені неточності	дуже добре
2,1 – 3,0	Доповідь підготовлена, має презентацію, але доповідач доповідає невпевнено, відповіді на питання неповні, допущені помилки	добре
1,1 – 2,0	Доповідь підготовлена, має презентацію, але доповідач доповідає невпевнено, відповіді на питання незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 1	Доповідь підготовлена на низькому рівні або відсутня	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод, , тренінг, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань)

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, реферування, конспектування, підготовка доповідей, розв’язання тестів.

8.Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Басюркіна Н.Й. Конспект лекцій з дисципліни «Інноваційний розвиток підприємництва» для здобувачів ступеня вищої освіти доктор філософії спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної і заочної форми навчання – Одеса: ОНАХТ, 2022. – 16 с. URL: http://moodle.onaft.edu.ua/course/view.php?id=3010

2. Басюркіна Н.Й. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Інноваційний розвиток підприємництва» для здобувачів ступеня вищої освіти доктор філософії спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної і заочної форми навчання – Одеса: ОНАХТ, 2020. – 16 с. URL: http://moodle.onaft.edu.ua/course/view.php?id=3010

3. Басюркіна Н.Й. Методичні рекомендації самостійної роботи з дисципліни «Інноваційний розвиток підприємництва» для здобувачів ступеня вищої освіти доктор філософії спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної і заочної форми навчання – Одеса: ОНАХТ, 2020. – 16 с. URL: http://moodle.onaft.edu.ua/course/view.php?id=301

4. Інноваційний розвиток підприємства [Електронний ресурс] : підручник / П. П. Микитюк, Ж. Л. Крисько, О. Ф. Овсянюк-Бердадіна та ін. ; за заг. ред. П. П. Микитюка ; Західноукр. нац. ун-т. — Тернопіль : ЗУНУ, 2023. — 320 с.

5. Збірник ситуаційних (кейсових) завдань з навчальних дисциплін "Інновації та інноваційна економіка", "Інновації та маркетинг інновацій", "Маркетинг інновацій", "Інноваційний розвиток підприємства", "Digital-marketing", "Технології та новації" [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І. М. Буднікевич, І. А. Крупенна, Є. І. Венгер, О. В. Кифяк ; Чернівец. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Економічний ф-т, Каф. маркетингу, інновацій та регіонального розвитку. — Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федковича, 2021. — 132 с.

Додаткові:

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» https://zakon.rada.gov.ua/laws
2. Урядовий портал https://www.kmu.gov.ua/
3. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України https://minjust.gov.ua/

9.Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, Корпоративному кодексу ОНТУ, Кодексу академічної доброчесності ОНТУ, Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ, Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в ОНТУ, вимог ISO 9001:2015 та роботодавців

Викладач ПІДПИСАНО Наталія БАСЮРКІНА

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри бізнесу і торгівлі

Протокол №1 від 31.08.2026 року

Завідувач кафедри ПІДПИСАНО Наталія БАСЮРКІНА

ПОГОДЖЕНО:
Гарант
ОНП «Підприємництво та торгівля»,
д.е.н., професор ПІДПИСАНО Наталія БАСЮРКІНА